

Ülikooli fookusvaldkond ühiskond ja avatud valitsemine

<https://www.tlu.ee/uhiskond-ja-avatud-valitsemine>

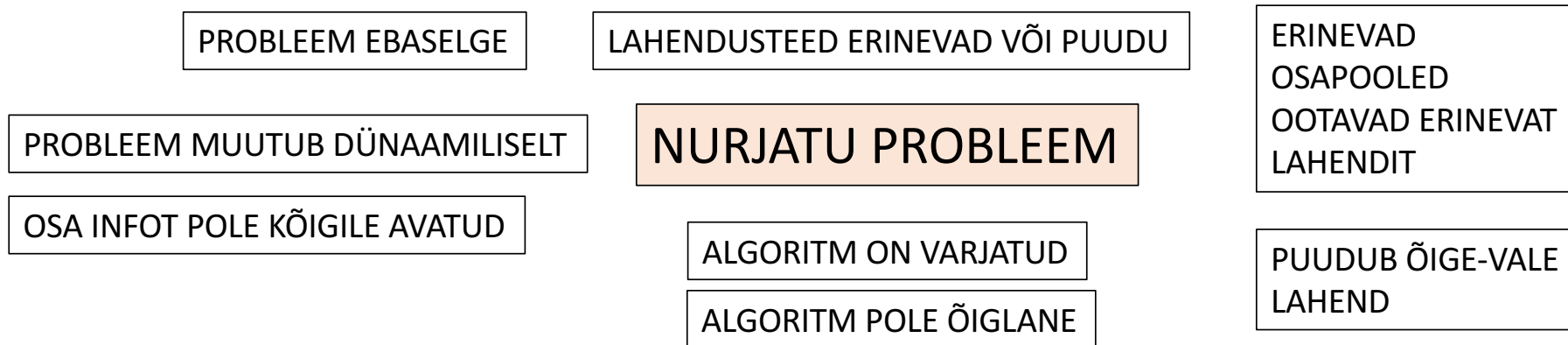
Kai Pata

Avatud ühiskonna tehnoloogiate magistriprogrammi kuraator

EESMÄRK: Ühiskonnaliikmete kaasatus valitsemisse

- Avatud kodanikuühiskonnas pole digitehnoloogiate teadmised ja oskused vaid valitsejate ja korporatsioonide kasutuses, vaid inimesed ja vabaühendused mõistavad, kuidas need tehnoloogiad toimivad ja oskavad luua puudu olevaid tegutsemisvõimalusi ja teenuseid, millest on kasu nii oma kogukonnas kui ka ühiskonnas tervikuna.
- Loe lisaks: Õiglase valitsemise väärtused
<http://ec.europa.eu/esf/BlobServlet?docId=13956&langId=en>

Mis on nurjatud probleemid digivalitsemises?

- Vaata lisaks:
- <https://www.youtube.com/watch?v=YDcT8A7HVqY>
- <https://www.postimees.ee/6695837/nurjatuid-probleeme-lahendamas>
- Tackling wicked problems in the public service
<https://www.capam.org/files/CIRdecember2017january2018.pdf>

Nurjatu probleem: Andmekasutus ühiskonnas

- Andmekogumine süsteemidest
- Võrgusilmad andmekogumises
- Jälgimine ja vastupanu
- Korporatiivne andmekasutus
- Kontroll oma isikuandmete üle
- Andmekasutus: Sotsiaalsete vajaduste ennustamine
- Andmekaeve ja analüütika
- Masinõpe ning ennustavad andmemudelid

[Loe lisaks: https://medium.com/@sam.shepherd/surveillance-of-digital-life-and-the-use-of-sousveillance-as-a-response-7b306cfdb6e8](https://medium.com/@sam.shepherd/surveillance-of-digital-life-and-the-use-of-sousveillance-as-a-response-7b306cfdb6e8)

Nurjatu probleem: õiglane teenuste pakkumine

Nähtamatu teenus, proaktiivne e-teenus

Siim Sikkut (2017) Muudame e-teenuse suhte teistpidiseks ja muudame nähtamatuks. kui laps sünnib: riik ju tegelikult teab. Arstid ja haiglad on ühendatud, info läheb rahvastikuregistrisse ja [inimene] ei peakski üldse küsima, et kas ma võin lapsele selle nime panna, kas ma võin ka need toetused saada, kas ma võin ka lasteaiajärjekorda panna. Praegu pean [kodanikuna] selleks viies eri kohas käima kus jah, saan selle tehtud, aga tegelikult võiks olla teistpidi. Riik teab, et laps sündis, ütleb “palju õnne kodaniku puhul”, “mis on nimi” ja “mis lasteaia järjekorda paneme? Sulle lähimad on muide need kolm”. Ja lisaks teame maksuametist sinult sellist pangakontot, kas saadame sinna toetused?

<https://digi.geenius.ee/rubriik/uudis/suur-intervjuu-eesti-juhiga-riigi-e-teenused-muutuvad-nahtamatuks-riik-tuleb-ise-abi-pakkuma/>

E-residentsus

E-residentsus on isikustaatus, mille abil Eesti lubab teiste riikide kodanikel turvaliselt kasutada oma avalikke ja erasektori e-teenuseid.

<https://e-resident.gov.ee/eesti/>

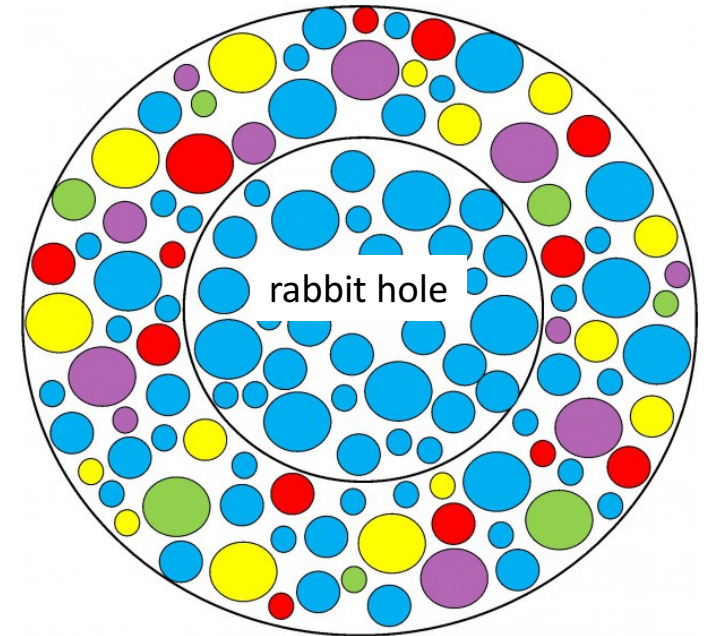
Õhukeste teenustega riik ja sotsiaalselt vastutustundlik ettevõtlus

Kersti Kaljulaid (2016): “Meie kõik olemegi riik. Lisaks maksutulule panustavad Eesti inimesed järjest enam oma riiki tegudega, ajaga, sõnaga. On aeg võtta see ressurss kasutusele. Tuleb leida, kuidas seal, kus meid on vähe või vajatakse üsna spetsiifilist tuge, saab osa avalikke teenuseid võtta üle kolmas sektor.”

<https://www.meiema.ee/index.php?content=artiklid&sub=2&artid=72685>

Nurjatu probleem: infojagamine sotsiaalmeedia kogukonnas

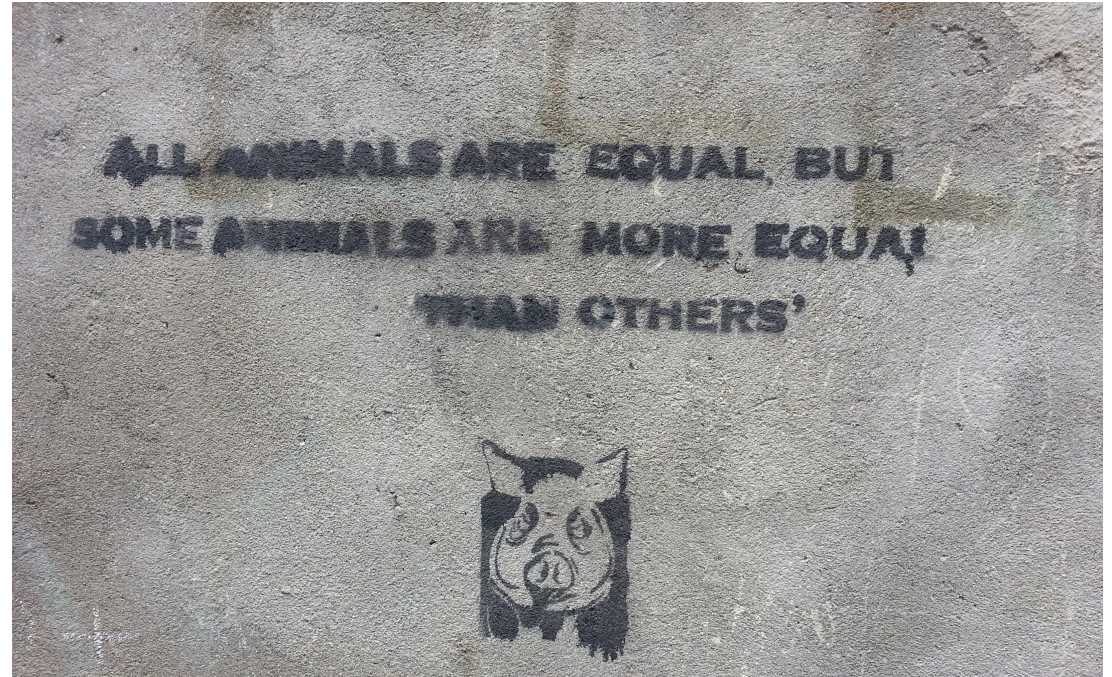
- Mullistumine ja jäneseurud
- Kollektiivse grupimõtlemiss nähtused
- Sotsiaalse tarkvara kollektiivset intelligentsust toetavad funktsionaalsused
- Soovitustehnoloogiad
- Personaliseerimisel põhinevad algoritmid
- Vaata lisaks:
- Breaking out of filter bubble
<https://www.youtube.com/watch?v=27tW5G14xdM>
- Loe lisaks: <https://medium.com/thrive-global/how-internet-is-pushing-us-into-rabbit-holes-of-information-bubbles-79fe01cefd>

Katse: otsi infot sama sõnaga ja võrdle teistega

Nurjatu probleem: kollektiivi heaolu või indiviidi eelistused

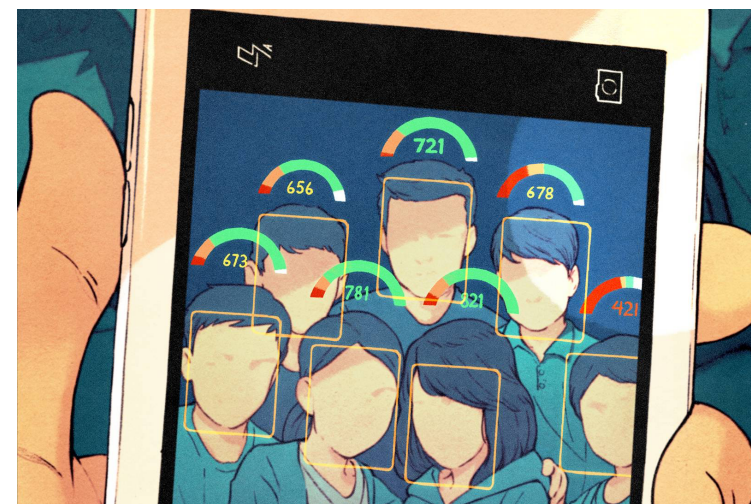
- Sobitusalgortm sotsiaalse õigluse loomiseks
- <https://www.youtube.com/watch?v=-bf7xNikGs>
- Isikute valikuvabadus
- Sotsiaalne õiglus
- Avalik sotsiaalpoliitika
- Vaata lisaks: <https://novaator.err.ee/647638/sobitusalgortm-leiab-lapsele-sobivaima-lasteaia-ja-koolikoha>
- Nügimine (nudging)
- Dhar, J. jt. (2017). The persuasive power of digital nudge. <https://www.bcg.com/publications/2017/people-organization-operations-persuasive-power-digital-nudge.aspx>

K.Kaljulaid (2016). Kodanikku tema valikutes toetav riik ongi eetiline riik. Eetiline on selline Eesti, kes enesekindlalt aitab nõrgemaid eelarvest enne, kui hakkab kulutama neile, kes peaksid olema tugevad. Neile, kelle asi on tegelikult kasutada riigi antud vabadusi ja ennast ise aidata. Toetus on neile, kes ei saa oma vabadusi realiseerida, sest on lapsed, haiged või mingil põhjusel hariduseta. Kõigile teistele on mõeldud vabadused.

Nüginimine Hiina moodi: 'sotsiaalse krediidi süsteem'

- Vaata pilti <https://www.visualcapitalist.com/the-game-of-life-visualizing-chinas-social-credit-system/>
- Vaata lisaks:
 - <https://www.youtube.com/watch?v=AAIKh7AnTlk>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=0cGB8dCDf3c>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=fM3KONWxglo>
- Loe lisaks:
 - REAL BLACK MIRROR (2018). <https://www.thesun.co.uk/news/5730910/china-social-credit-rating-blacklists-citizens/>
 - <https://www.wired.co.uk/article/china-social-credit-system-explained>

It's all about building trust, says the Chinese government.

Rühmatöö: Kuidas tehnoloogia loob avatud ühiskonna väärtusi?

- Analüüsi rühmaga, kuidas ja milliseid väärtusi loovad avatud ühiskonna tehnoloogiad:
 1. eRiigi teenused: X-tee <https://www.eesti.ee/et/>
https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=Qbe5khu62jg
 2. Citizenos <http://Citizenos.com>
<https://www.youtube.com/watch?v=hDLWbQQAk8g>
 3. Rahvaalgatus <https://rahvaalgatus.ee>
<https://www.youtube.com/watch?v=za230fHP6pg&list=PLgufoxr5THAzdsNGH3LuKFdRTauRbqXHF>
 4. Osalusveeb <https://www.osale.ee>
 5. Kaasav eelarve <http://www.tartu.ee/et/kaasav-eelarve>
- Vali kaardipakist välja 6 kaarti, mis on selle tehnoloogia väärtustega seotud
- Põhjenda valitud väärtuskaarte kasutades koos rühmaga (10 lauset) kuidas tehnoloogia funktsionaalsuste abil need väärtused luuakse